

Vaida Kuzmickaitė
Asta Meškauskienė
Jolanta Sereičikienė

Gijos

*Etikos užrašai
5 klasei*

UDK 17(076.1)
Ku395

Pirmasis leidimas 2014

Ši kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISSN 2351-5163
ISBN 978-5-430-06292-7

© Vaida Kuzmickaitė, 2014
© Asta Meškauskienė, 2014
© Jolanta Sereičikienė, 2014
© Leidykla „Šviesa“, 2014

Turinys

Aš–Asmuo	
1. Jo didenybė klausimas	4
2. Svarbūs klausimai	6
3. Charakteris	8
4. Mano gebėjimai	10
5. Mano vertybės	12
6. Klasės vertybės	14
7. (Ne)noriu mokytis	16
8. Mąstymas apie mąstymą	18
9. Aš–Asmuo gijos	20
Aš–Tu	
10. Aukso taisyklė	22
11. Bendravimo kliūtys	24
12. Tikra dovana	26
13. Girdi? Bet ar klausaisi?	28
14. Draugystės kaina	30
Aš–Mes	
15. Šeimos darna	32
16. Namų šiluma	34
17. (Ne)reikia taisyklių!	36
18. Susitarimai	38
19. Gyvenimas bendruomenėje	40
20. Aš–Tu–Mes gijos	42
Aš–Tai	
21. Aukso vidurys	44
22. Religijos	46
23. Judaizmas	48
24. Krikščionybė	50
25. Islamas	52
26. Gyvenimas be knygų	54
27. Išsaugokime	56
28. Aš–Tai gijos	58
Žodynėlis	61

Charakteris

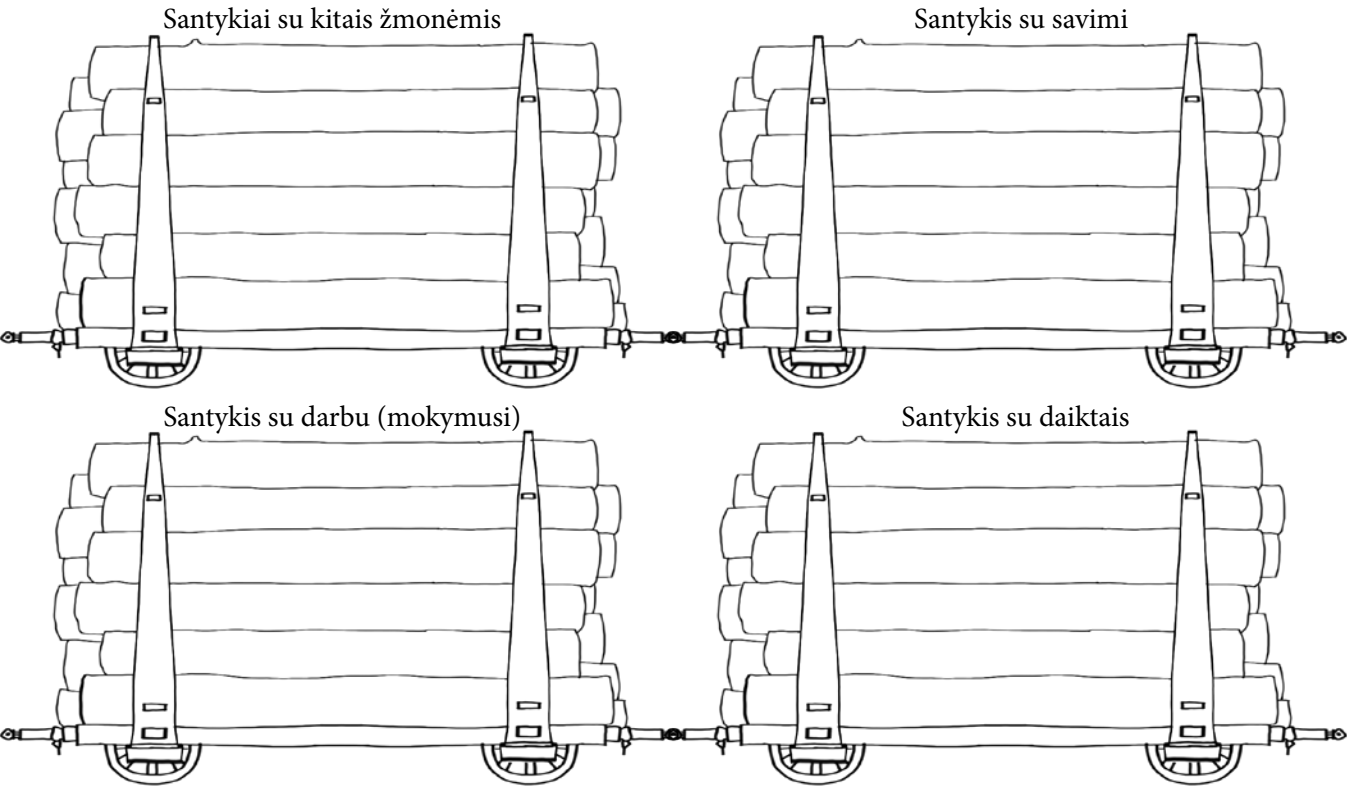
◆ Išsiaiškinsime, kokių būna charakterio savybių ir kaip ugdytis dorybes.

Charakteris – žmogaus savybių, būdo bruožų visuma. Vieni žmonės yra veržlūs, mėgsta bendrauti ir bendradarbiauti. Jie noriai reiškia savo nuomonę, organizuoja įvairias veiklas. Kiti yra santūrūs, uždari, mieliau dirba vieni. Jie mėgsta klausytis, stebėti, mąstyti.

Žmogaus charakteris pasireiškia per santykius su kitais žmonėmis, požiūrį į save, darbą (mokymąsi), daiktus.

1 Sugrupuok nurodytas charakterio savybes: surašyk jas į vagonus pagal tai, per kokius santykius jos pasireiškia. Teigiamas savybes nuspalvink.

Išpuikęs, draugiškas, uždaras, tingus, darbštus, tvarkingas, apsileidęs, taupus, išlaidus, savarankiškas, optimistas, pesimistas, egoistas, paslaugus, pareigingas, punctualus, pasitikintis savimi, stropus, kantrus.

2 Rask žodynelyje žodžius yda ir dorybė ir išsiaiškink, ką jie reiškia. Tada parašyk 7 savo dorybes ir 3 ydas. Dorybes nuspalvink raudonai, ydas – žaliai.

.....

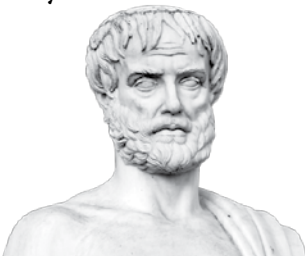
.....

.....

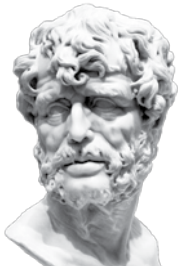
3 Parašyk ydoms po priešingą savybę – dorybę.

Yda	Dorybė	Yda	Dorybė
Egoizmas	Altruizmas	Godumas	
Tingumas		Puikybė	
Pagyrūniškumas		Kita yda:	
Išlaidumas		Mano yda:	

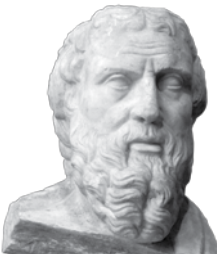
4 Aptark su draugu šių antikos filosofų mintis ir jas apibendrink – vienu sakiniu užrašyk, ką jie mano apie dorybes.

Dorybių įgyjame nuolat kartodami teisingus ir santūrius veiksmus.
Aristotelis

Mokytis dorybių – vadinasi, išsižadėti ydų.
Seneka

Charakteris yra ne kas kita, kaip ilgalaikis įprotis.
Plutarchas

5 Išsirink dorybę, kurią norėtum išsiugdyti, ir sukurk veiksmų planą, kaip to sieksi.

Dorybė	Veiksmas	Kiek laiko arba iki kada ugdysiu	Rezultatas

Apibendrink ir įsivertink

Aiškinu svarbiausius žodžius	Apibendrinu
Aktyvus	
Antika	
Charakteris	
Egoizmas	
Filosofas	Išmokau, gebu
Punctualus	

Mano vertybės

Išsiaiškinsime, kas yra vertybės ir kaip jos pasireiškia kasdieniame mūsų gyvenime.

1 Kaip manai, kas yra vertybė? Paaiškink savo žodžiais.

.....

.....

.....

2 Perskaityk tekstą ir patikslink savąjį vertybės apibrėžimą.

Lietuvių kalbos žodyne vertybė apibrėžiama kaip „vertas, brangus daiktas ar dalykas“ arba „teigiama ypatybė“. Jei žinai savo vertybes, geriau pažįsti save: suvoki, kas tau svarbu, ko ir kaip sieki. Kiek iš tiesų tau reikšminga viena ar kita vertybė, parodo kasdieniai tavo poelgiai. Pavyzdžiui, jei dažnai meluoji ir dėl to nė kiek nesikremti, vadinasi, tiesa tau nelabai rūpi.

3 Parašyk, kokias vertybes atskleidžia šie simboliai. Tuščiame lange nupiešk kokį nors tau žinomą simbolį ir parašyk, kokią vertybę jis išreiškia.

			
.....			
			
.....			

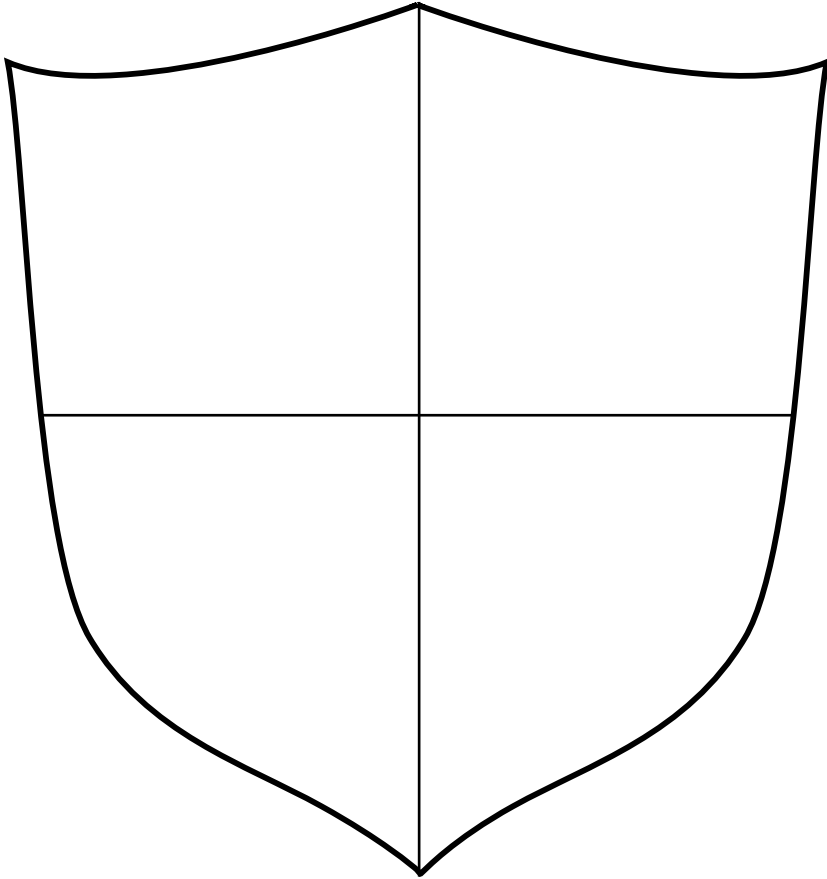
4 Išklausk šiuos kūrinius (juos rasi saityne) ir parašyk, kokias vertybes brangina autoriai.

Vincas Kudirka <i>Lietuvos himnas (Tautiška giesmė)</i> Vertybės:	Marijonas Mikutavičius <i>Trys milijonai</i> Vertybės:
Eglė Sirvidytė <i>Mano namai</i> Vertybės:	Eglė Jurgaitytė <i>Laiminga diena</i> Vertybės:

5 Sukurk savo vertybių herbą. Pirma pagalvok, kokios vertybės tau svarbios ir ar tikrai jomis vadovaujiesi. Kad būtų lengviau pasirinkti, pasinaudok šiuo sąrašu: bendradarbiavimas, kūrybiškumas, saugumas, drąsa, sveikata, mokslas, draugystė, ištikimybė, garbė, tvarka, teisingumas, išmintis, šeima, tiesa, meilė, laisvė, malonumas, pripažinimas, atsakomybė, turtas, sąžiningumas, vidinė darna, šlovė.

Pasirinktas vertybes pavaizduok skyde simboliais.

Svarbiausią vertybę vaizduok skydo viršuje kairėje, antrą pagal svarbą – viršuje dešinėje, trečią – apačioje kairėje, ketvirtą – apačioje dešinėje. Pagalvok apie spalvas. Herbuose paprastai naudojamos tokios: raudona – ji reiškia drąsą, narsą, meilę; mėlyna – tai ištikimybė, tvirtumas, teisybė, sąžiningumas; juoda – išmintis, liūdesys, išsilavinimas; žalia – laisvė, grožis, sveikata, viltis; geltona (auksas) – kilnumas, protingumas, dorumas; balta (sidabras) – taika, džiaugsmas, skaistumas, teisingumas.

Gal panašią užduotį esi atlikęs žemesnėse klasėse? Jei taip, ar nuo tada pasikeitė tavo vertybės? Kurios? Kodėl?
.....
.....

Apibendrink ir įsivertink

Aiškinu svarbiausius žodžius	Apibendrinu
Simbolis	Išmokau, gebu
Vertybės	